

REPUBLIKA HRVATSKA
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA
**Povjerenstvo za ravnopravnost
spolova Varaždinske županije**
KLASA: 023-02/17-01/4
URBROJ: 2186/1-01-17-1
Varaždin, 6. veljače 2017.

IZVJEŠĆE O RADU POVJERENSTVA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2016. GODINU

I. UVOD

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Varaždinske županije osniva se kao savjetodavno tijelo Županijske skupštine, s ciljem promicanja ravnopravnosti spolova i uvođenja načela ravnopravnosti spolova na područnoj (regionalnoj) razini te provedbe Zakona i Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova, kao i svih ostalih strateških nacionalnih dokumenata iz područja ravnopravnosti spolova.

Člankom 28. Zakona o ravnopravnosti spolova ("Narodne novine" br. 82/08) propisano je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osnivaju, te sukladno programu rada, osiguravaju uvjete i sredstva za rad županijskim odnosno gradskim/općinskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova.

Sukladno Strateškom okviru za provedbu politike ravnopravnosti spolova kao i postojećoj Nacionalnoj politici za ravnopravnost spolova, u Županijsko povjerenstvo imenuju se predstavnici Županijske skupštine, koordinatori/ice u Uredu državne uprave u Županiji, predstavnici/ce nevladinih udruga i nezavisni stručnjaci/inje iz područja djelokruga rada Povjerenstva.

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Varaždinske županije ima višegodišnje iskustvo, naime prvo Povjerenstvo osnovano je 2002. godine, sa strukturom koja je bila određena po tadašnjim preporukama i sa opisom rada, sukladno tada važećoj Nacionalnoj politici o ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj od 2001. - 2005. godine ("Narodne novine" br. 114/06). Odlukom je bilo određeno da se članovi Povjerenstva imenuju iz reda nevladinih udruga koje se bave ženskim pravima, članova Županijskog poglavarstva i upravnih, stručnih i drugih institucija.

Donošenjem Zakona o ravnopravnosti spolova 2008. godine ("Narodne novine" br. 82/08), normirano je osnivanje Povjerenstva, kao i sastav naveden na početku ovog Izvješćaja.

Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 2009. godine, donijela je Odluku o osnivanju i imenovanju članova Povjerenstva za ravnopravnost spolova Varaždinske županije ("Službeni vjesnik Varaždinske županije" br. 48/09 i 6/10), kao savjetodavnog tijela osnovanog radi unaprjeđivanja i promicanja ravnopravnosti spolova u Varaždinskoj županiji.

Odlukom su utvrđeni zadaci povjerenstva, sastav i način rada Povjerenstva za ravnopravnost spolova Varaždinske županije.

Donošenjem Nacionalne politike za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2011. do 2015. godine ("Narodne novine" br. 88/11) Povjerenstva za ravnopravnost spolova određena su kao tijela koja će, kao predlagatelji akta, prikupiti potrebne podatke od nadležnih upravnih tijela, odnosno koja će upravne odjele županija upoznati sa potrebom njihova uključivanja u realizaciju mjera utvrđenih novom Nacionalnom politikom.

Nacionalna politika 2011.-2015 godine, nadograđuje se na prethodnu Nacionalnu politiku 2006.-2010. godine, redefinirajući nacionalne prioritete, načine provedbe i poduzimanje posebnih mjera, sukladno izmijenjenim društvenim i političkim okolnostima, ostvarenom napretku i daljnjim izazovima u uspostavljanju stvarne ravnopravnosti spolova.

Kako tijekom 2016. godine nije donesena nova Nacionalna politika, Povjerenstvo za ravnopravnost spolova nastavilo je provoditi aktivnosti sukladno staroj Nacionalnoj politici ali i Akcijskom planu navedenom u nastavku, kao i Programu rada za 2016. godinu.

Županijska skupština je u ožujku 2012. godine, donijela **Akcijski plan Varaždinske županije za provedbu mjera Nacionalne politike za ravnopravnost spolova 2011.-2015. godine** ("Službeni vjesnik Varaždinske županije" br. 8/12), kojim su utvrđene mjere, ciljevi, aktivnosti i nositelji za sljedeće mjere koje su usklađene sa sedam ključnih područja Nacionalne politike: Mjere: 1.Promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti, 2.Stvaranje jednakih mogućnosti na tržištu rada, 3.Unapređenje primjene rodno osjetljivog odgoja i obrazovanja, 4.Uravnoteženje sudjelovanja žena i muškaraca u procesima političkog i javnog odlučivanja, 5.Uklanjanje svih oblika nasilja nad ženama, 6. Promicanje međunarodne suradnje i ravnopravnosti spolova izvan Hrvatske, 7. Daljnje osnaživanje institucionalnih mehanizama i metoda provedbe.

Ovim Akcijskim planom Povjerenstvo za ravnopravnost spolova određeno je kao jedini nositelj aktivnosti u 4 mjere, a jedinice područne (regionalne) samouprave sunositelji su, zajedno s Povjerenstvom za ravnopravnost spolova, u ukupno 42 mjere Nacionalne politike čime je svakako povećano značenje ovog Povjerenstva pri unaprjeđenju politike ravnopravnosti spolova na županijskoj razini.

Svojim aktivnostima, koje se navode u nastavku ovog izvješća, Povjerenstvo ostvaruje ciljeve utvrđene u Akcijskom planu i tijekom 2016., obzirom da nije donesena nova Nacionalna politika 2016.-2020.

Rješenjem o imenovanju članova Povjerenstva za ravnopravnost spolova Varaždinske županije ("Službeni vjesnik Varaždinske županije" br. 64/13), imenovani su sljedeći članovi/ce: izv.prof.dr.sc. Nina Begičević Ređep, predsjednica Povjerenstva, Gordana Marsenić - zamjenica predsjednice i članovi: prim.mr.sc. Slavenka Majski - Cesarec, dr.med.spec.med.rada, Nevenka Češnjaj, Jasminka Žiher, Viktorija Horg, Tamara Ljubić, Ivana Pomahač, Gordana Novosel, izv.prof.dr.sc. Violeta Vidaček Hainš, Davor Matačić, Goranka Štefanić, Leonardo Lorbek, Zlatan Mošmondor i Renata Skoko.

Obveza podnošenja izvješća o radu Županijskoj skupštini određena je člankom 7. Odluke o osnivanju i imenovanju članova Povjerenstva za ravnopravnost spolova Varaždinske županije.

II. ZADACI I NAČIN RADA

Povjerenstvo djeluje prvenstveno na područjima ljudskih prava žena, jednake mogućnosti na tržištu rada, rodno osjetljivog obrazovanja, ravnopravnosti u procesu odlučivanja na županijskoj razini, suzbijanju nasilja nad ženama, zdravlju žena te ostalim pitanjima programskog karaktera, utvrđenog u nacionalnim dokumentima, a sukladno svojim zadacima i programima.

Povjerenstvo je po osnivanju i imenovanju članica i članova donijelo Program rada. Programom rada utvrđeno je da se u formalno pravnom smislu isti temelji na nacionalnim dokumentima o ravnopravnosti spolova: Nacionalnoj politici za promicanje ravnopravnosti spolova za razdoblje 2011.-2015. godine, Nacionalnoj strategiji zaštite nasilja u obitelji za razdoblje 2010.-2015. godine te na propisima Republike Hrvatske o ravnopravnosti spolova: Zakonu o ravnopravnosti spolova, Zakonu o zaštiti nasilja u obitelji, Zakona o istospolnim zajednicama, Zakona o suzbijanju diskriminacije te Odluci o osnivanju Povjerenstva.

Zadace Povjerenstva za ravnopravnost spolova sukladno Programu rada odnosi se na;

- provedbu Zakona o ravnopravnosti spolova i Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova, na županijskoj razini
- donošenje vlastitih programa, u cilju promicanja ravnopravnosti spolova u Županiji, u smislu edukacije građana organiziranjem javnih tribina, kampanja, okruglih stolova i sl.
- promicanje rodno osjetljivih politika u svim područjima života, kao standarda ponašanja
- poticanje osnivanja gradskih/općinskih povjerenstva za ravnopravnost spolova u Županiji i suradnje s njima, radi predlaganja zajedničkih projekata i programa
- suradnju s Uredom za ravnopravnost spolova, radi jačanja povezanosti tijela za ravnopravnost spolova te s ostalim županijskim tijelima koja se bave civilnim društvom, u smislu međusobne informiranosti o programima unaprjeđenja zaštite prava žena i podizanja standarda ljudskih prava općenito
- suradnju s Povjerenstvima drugih županija, radi usklađivanja programa te razmjene informacija i primjera dobre prakse u provedbi politike ravnopravnosti spolova
- suradnju s nevladinim udrugama, s ciljem jačanja uloge i značaja civilnog društva
- suradnju s Uredom državne uprave, političkim strankama s područja Županije te nezavisnim stručnjacima koji se bave ljudskim pravima, radi zajedničkog djelovanja u provedbi mjera nacionalne politike te stručne pomoći u kreiranju lokalnih politika u ovom području
- suradnju s medijima, radi podizanje opće svijesti i znanja te informiranosti građana o pitanjima ravnopravnosti spolova
- suradnju s Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova RH
- suradnju sa županom u cilju provođenja zadataka rodne ravnopravnosti te važnosti pojedinih programa i edukacija o ovim pitanjima
- obilježavanje datuma važnih za prava žena, kao i za rodna prava općenito.

Programsko područje utvrđeno Nacionalnom strategijom zaštite od nasilja u obitelji 2011.-2016., također je inkorporirano u postojeći Program rada kao i u aktivnosti Povjerenstva tijekom protekle godine.

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, na svojoj prvoj sjednici održanoj 19. prosinca 2013. donijelo je okvirni Program rada za razdoblje 2013.-2017. godine (KLASA:004-01/13-01/7, URBROJ:2186/1-01-13-3 od 19. prosinca 2013.), temeljem kojeg je pripremljen Program rada

Povjerenstva za ravnopravnost spolova Varaždinske županije za 2016. godinu (KLASA: 004-01/16-01/2, URBROJ: 2186/1-01-16-4 od 4. veljače 2016.), kojim su utvrđene aktivnosti, rokovi, nositelji zadataka kao i zaduženi član/ica Povjerenstva za izvršenje konkretnih zadataka.

III. IZVRŠENJE PROGRAMA

Tijekom 2016. godine Povjerenstvo za ravnopravnost spolova održalo je formalno 3 sjednice, međutim brojne aktivnosti Povjerenstva odrađene su tijekom godine na neformalnim sjednicama, odnosno organiziranjem događanja koja formalno nisu vođena kao sjednice Povjerenstva.

Koordinacijom nadležnog upravnog odjela koje je zaduženo za stručnu i administrativnu pomoć u radu Povjerenstva za ravnopravnost spolova, odrađene su sljedeće aktivnosti o kojima su bili informirani i u koje su bili uključeni članovi i članice Povjerenstva, prema vlastitim mogućnostima.

- Povodom Međunarodnog dana žena 8. ožujka, dužnosnici Varaždinske županije i Grada Varaždina te Policijske uprave Varaždinske su prilikom redovne kontrole prometa na popularnom Banus placu u Varaždinu, zaustavljali žene vozačice automobila i bicikla te ih darivali jaglacima i slatkim paketićima. U suradnji sa Koordinacijom za ljudska prava Varaždinske županije, organizirana je kazališna predstava "Krtice" u Hrvatskom narodnom kazalištu Varaždin, prvenstveno namijenjena ženama umirovljenicima, radnicama ženama invalidima, ženama žrtvama nasilja koje žive i rade u teškim uvjetima.
- Povodom obilježavanja Međunarodnog Dana žena ali i Europskog dana jednakih plaća u Županijskoj palači održana je zajednička tematska sjednica Povjerenstva za ravnopravnost spolova i Savjeta za gospodarstvo i međuregionalnu suradnju na temu Uloga i potencijal žena u gospodarstvu Varaždinske županije, s ciljem senzibiliziranja javnosti te predlaganja rješavanja problema podzastupljenosti žena u gospodarstvu i poduzetništvu.
- U travnju 2016. godine Povjerenstvo za ravnopravnost spolova u suradnji u sklopu je provođenja projekta Žene na tržištu rada –procjena utjecaja roda, predstavilo rezultate istraživanja javnosti Varaždinske županije te se raspravljalo o ulozi povjerenstava za ravnopravnost spolova, problemima u lokalnoj zajednici i mogućim rješenjima, dostupnim uslugama na lokalnoj razini koje ženama omogućuju uspješno usklađivanje obiteljskih i poslovnih obveza, te o važnosti uključivanja rodne perspektive u javne politike. Projekt je proveden od strane udruge B.a.B.e.-Budi aktivna.
- Povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama 22. rujna u suradnji sa Županijskim timom za suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji, te nasilja nad ženama i kaznenopravne zaštite Povjerenstvo je aktivno djelovalo na info punktovima u Varaždinu, Ivancu, Ludbregu i u Novom Marofu, kada su se dijelili prigodni letci o problematici nasilja, popisi institucija koje pružaju pomoć žrtvama na području Varaždinske županije, a sve s ciljem senzibiliziranja javnosti za probleme nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.
- Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Varaždinske županije nastavlja i dalje s poticanjem jedinica lokalne samouprave na osnivanje Povjerenstava za ravnopravnost spolova.
- Povodom Svjetskog dana seoskih žena 15. listopada, u Županijskoj palači Varaždinske županije održana je dodjela Javnog priznanja "Ženska kreativnost u ruralnom životu" kojeg sad već tradicionalno provodi Povjerenstvo za ravnopravnost spolova

Varaždinske županije. Svake godine dodjeljuju se priznanja i zahvale za sudjelovanje ženama koje svojim djelovanjem utječu na poboljšanje kvalitete života u ruralnim sredinama Varaždinske županije. Svrha obilježavanja tog dana je senzibilizacija zajednice o ulozi žena sa sela kao i njihovom doprinosu društvenoj zajednici, koji je od iznimnog značaja, a vrlo često se ne cijeni u potrebnoj mjeri. Po objavljenom Javnom pozivu Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Varaždinske županije zaprimilo je prijedloge od osam predlagatelja za osam kandidatkinja. Povjerenstvo je na sjednici održanoj 7. listopada 2016, godine odlučilo Javno priznanje dodijeliti Branki Makšan-kandidatkinji i Udruzi žena Kelemen-ženskoj organizaciji.

- 2016. godine obilježili smo i deset godišnjicu dodjele priznanja "Ženska kreativnost u ruralnom životu", te je Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Varaždinske županije pripremlilo kratki filmić, zbirnu reportažu o dosadašnjim dobitnicama priznanja (Ivanki Crnko, Snježani Mikulčić, Mariji Cafuk, Stanki Miko, Evici Lazar i Alenki Vukalović). Promocija ovog filma bila je u sklopu dodjele priznanja za "Žensku kreativnost u ruralnom životu".
- Povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama 25. studenog, Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Varaždinske županije održalo je u suradnji sa Županijskim timom za suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji te nasilja nad ženama i kaznenopravnu zaštitu djece tematsko predavanje na temu "Nasilje u obitelji, zlostavljanje djece (u obitelji, vršnjačko nasilje, seksualno zlostavljanje djece, zlostavljanje djece putem interneta) namijenjeno Vijećima učenika organiziranih u srednjim školama Varaždinske županije. Predavanje su održali voditeljica Županijskog tima za suzbijanje i prevenciju nasilja nad ženama i kaznenopravnu zaštitu djece, voditelj Tima za krizna stanja Varaždinske županije i voditeljica odjela za psihijatriju, Opće bolnice Varaždin. Na samom predavanju sudjelovali su i predstavnici Doma za žrtve obiteljskog nasilja "Utočište Sv. Nikola", Centra za socijalnu skrb Varaždin, Centara za socijalnu skrb Ivanec, Ludbreg i Novi Marof te Koordinatorica za ravnopravnost spolova u Uredu državne uprave u Varaždinskoj županiji.
- Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Varaždinske županije predložilo je da se Varaždinska županija, u svibnju 2016. u statusu partnera sudionika prijavi zajedno sa FOI-om na natječaj Europske komisije. Prijavitelj projekta je CIAPR-Centro Italiano per I Apprendimento Permanente. Radi se o projektu "WOM-MEN in STEM" čiji je cilj promoviranje žena i djevojaka u znanosti, tehnologijama, inženjerstvu i matematici (STEM) s ciljem uklanjanja stereotipa nejednakosti žena i muškaraca u ovim područjima rada. Aktivnosti projekta odnose se prvenstveno na promociju ravnopravnosti žena i muškaraca, mijenjanjem stavova, ponašanja, prakse koja djeluje destimulativno na djevojke, žene koje odluču karijeru razvijati u STEM područjima. Rezultati natječaja još nisu poznati.
- Povodom dana Svetog Nikole, predstavnici Povjerenstva za ravnopravnost spolova svojim sudjelovanjem pridali su važnost predstavi upriličenoj u Domu za žrtve obiteljskog nasilja "Utočište Sv. Nikola" koju su pripremili štićenici doma, i na taj način održavanjem kontinuiteta praćenja rada Doma za žrtve obiteljskog nasilja, dokazali da svojim djelovanjem podupiru njihov rad i zalaganje.
- Kontinuirano su ažurirani podaci o radu Povjerenstva za ravnopravnost spolova na web stranici Varaždinske županije.

IV. JAVNOST RADA

Rad Povjerenstva je javan. U radu Povjerenstva primjenjuje se Poslovnik o radu Županijske skupštine odnosno poslovničke odredbe o javnosti rada.

Važno je napomenuti da je javnost bila kontinuirano upoznata s aktivnostima Povjerenstva na način da su građani putem javnih medija i županijske web stranice bili obaviješteni o aktivnostima koje je provodilo Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, i koje su se organizirale izvan sjednica.

V. ZAKLJUČAK

Unatoč činjenici da je Varaždinska županija zadnjih godina postupno napredovala, ravnopravnost spolova još je uvijek neostvaren cilj. Daleko smo od ostvarivanja ravnopravnosti, posebno u područjima kao što su sudjelovanje na tržištu rada, ekonomska neovisnost, plaće i mirovine, ravnopravnost u rukovodećim položajima i suzbijanje rodno uvjetovanog nasilja.

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova prvenstveno je usmjereno na realizaciju aktivnosti utvrđenih konkretnim Programom s ciljem podizanja svijesti o ravnopravnosti spolova koja uključuje osiguranje jednakih mogućnosti i jednake prisutnosti žena i muškaraca u svim područjima javnog i privatnog života. Kako tijekom 2016. godine nije donesena Nova Nacionalna politika 2016-2020 na nacionalnoj razini, Povjerenstvo za ravnopravnost spolova radilo je temeljem svoga Programa rada za 2016. godinu a sukladno važećoj zakonskoj regulativi kao i prihvaćenju Europskoj povelji o ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini, koju je Varaždinska županija prihvatila u svibnju 2015. godine.

Rad Povjerenstva za ravnopravnost spolova tijekom 2016. bio je izuzetno aktivan te su odrađene brojne naprijed opisane aktivnosti, od obilježavanja datuma kojim se obilježavaju prava žena, preventivnog djelovanja u područjima prevencije i sprječavanja nasilja pa do ukazivanja na podzastupljenost žena u gospodarstvu i politici.

Na provođenje politike ravnopravnosti spolova, kako na nacionalnoj tako i na županijskoj razini, uvelike su utjecale nedavne društveno-gospodarske promjene uzrokovane gospodarskom krizom, međutim Povjerenstvo za ravnopravnost spolova je i tijekom 2016. godine ponovilo predanost u nastavljanju promicanja ravnopravnosti muškaraca i žena u prioritetnim područjima utvrđenim Programom rada 2016. godine, koji čini referentni okvir djelovanja u izvještajnom razdoblju.

PREDSJEĐNICA
izv. prof. dr. sc. Nina Begičević Redep

